

Norge

Något om färder i Norge

Med linjal är Norges kust 2.650 km, men om man räknar in alla vikar blir kusten otroliga 21.000 km, vilket är mer än halva jordens omkrets! Inget annat land på jorden har så stor befolkning så långt norrut. Det kan vi tacka Golfströmmen för. Det mest särpräglade med Norges natur är givetvis de höga skogklädda bergen med sina djupa fjordar. Dessutom ligger Sörlandskusten i lä av bergen och vädret är oftare soligt än annorstädes. Den speciella solgangsvinden (solgangsbrisen) blåser ofta på eftermiddagen från sydväst längs kusten och bestämmer seglarens dygnsrytm. En solig dag kan den faktiskt bli upp mot 10m/s. Området runt Oslofjorden och "Viken" är ett mål som är lätt att nå och Oslo är en huvudstad som är lätt att beskåda för båtfolket. Dock är kusten väldigt bebyggd. Bättre är Sörlandet som börjar vid Jomfruland. Norska sydkusten påminner om Bohuslän, men de inre båtlederna är ofta lummigare och grönare, eftersom de ligger bättre skyddade. Givetvis erbjuds också härliga utomskärsseglingar. Gästhamnsverksamheten har byggts ut på senare år och man erbjuds som regel en fullgod service. Naturhamnar finns det gott om och det är betydligt bättre med plats än i Bohuslän. Många ligger i s.k. friarealsområden och har försetts med träbryggor för att förenkla för båtfolket. Ofta är det sådant berg att förtöja vid att man kan lägga sig långsides. Kastar man dragg kan man råka ut för att ankarlinan löper ut i hela sin längd innan botten nås. Friarealsområden är grönmarkerade i sjökorten och är fria att ligga i.

Ferdselretten

Den norska allemansrätten liknar den svenska men skiljer på begreppen inmark och utmark. Inmark är odlad jord, gårdsplan, hustomt, äng, betesmark, skogsplantering är alltså sådana ställen som är olämpliga att vistas på utan ägarens tillstånd. Utmark är den obrukade mark som inte betraktas som inmark. Vattendrag är insjö, tjärn, älv, biflod eller bäck.

- Du får gå på utmark och med visad hänsyn på inmark men inte på gårdsplan, hustomt eller ingärdad hage, i övrigt endast på vägar och stigar som är öppna för allemansrätten.
- Du får på utmark klättra över stängsel och gå genom grind om det inte är till obehag för andra, men glöm inte stänga grinden.
- Du får färdas över annans vatten och i alla vattendrag och att för kortare tid dra i land båt på strand i utmark eller förtöja den vid stranden.
- Du får inte lägga upp båten på annans mark, inte heller får du lägga till vid privat brygga eller kaj utan ägarens tillåtelse.
- Man får bada från strand i utmark och från båt med rimligt avstånd från boningshus om man inte stör.
- Du får även sätta upp tält i utmark där det inte är till obehag för andra.
- Det är tillåtet att plocka vilda nötter, bär, svamp och blommor på oingärdat område. Att hämta vatten från älv, bäck eller insjö utan att störa och göra upp eld i skog och mark om det kan ske utan risk för brand är tillåtet.
- Man får fiska med rörliga redskap i havet och i privat vatten och i vissa vattendrag, dock inte laxfiske.
- Friarealområde innebär att stat eller kommun äger och förvaltar marken och att ferdselrätten gäller. Ofta har man också byggt bryggor till gästande båtars disposition utan att därför kräva hamnavgift. Det kan även finnas dubb i bergen för landförtöjningar.
- Friarealsområden är markerade med grön färg i sjökorten

Norges historia

Harald Hårfager enade de många små vikingarikena på 900-talet och samhörigheten med Bohuslän var då stor. Det var lättare att ta sig till Norge med vindens hjälp än till Birka! I "Viken" var många vikingar bosatta och nära Larvik låg en berömd handelsstad - Kaupang. Efter Kalmarunionen kom Norge under Danmark i nästan 300 år och man var närmast ett lydrike. Det var väl inte mycket bättre under svensk-norska unionen 1814-1905. Det vore fel att bortse från att detta "lydande" torde ha präglat den norska folksjälens karaktär! Kulturpersonligheter saknar Norge ändå inte. Till det skrivna ordet höll sig Petter Dass, Ibsen och Undset, medan bildkonsten har präglats av kända män som Krogh och Munch. Edvard Grieg har kanske bäst av alla fångat den norska själen i sina tonsättningar.

Avstånd och exempel på "tillfartsleder"

Norgefärden begynner förmodligen från något ställe i Skagerack och vi vill nämna fyra exempel på tillseglingar:

- 1) Från Ursholmen i Kosterkärgården är det 38 Nm till Stavern
- 2) Från Väderöarna till Jordsbukta på Haaö är det 50 Nm
- 3) Från Skagen i Danmark till Arendal är det 90 Nm. Efter att ha bunkrat får man uppleva känslan av att färdas över ett över 700 meter djupt hav. Se helst till att ankomma i dagsljus!
- 4) Från Strömstad är det bara ett stenkast till Fredrikstad, Hankö, Norges motsvarighet till Sandhamn, Marstrand, eller finska Hangö, eller Hvaleröarna. För den som bara vill prova på lite av Norge.

Vill man göra en riktig rundtur så går man till Danmark, in i Limfjorden. Går rakt igenom Limfjorden till Thyborön. Därifrån är det ca 100M till Farsund, 85M till Kristiansand. Sedan går man mot Sverige i maklig takt, med vinden från rätt håll.

Språk

Norska brukar vara ganska lätt att förstå för en svensk. Det finns dock platser, speciellt på västlandet, där det ändå kan vara svårt.

Rundradio, TV och Internet

Norge har gått över till digital radio (DAB) vilket kräver en adapter till den vanliga radion eller en ny apparat.

TV, Norge har valt att annat system för digital TV än Sverige och Danmark, så man måste ha en speciell adapterbox om man vill se norsk TV.

Kustradio

Norge har två [kustradiostationer](#), Kystradio Sör (Hvaler – Vega) och Kystradio Nord (Vega – ryska gränsen).

Väderprognoser

För tider och kanaler se t.ex. information från Stockholm Radio: <https://stockholmradio.se/for-abonnenter/faktasidor/>

Man får även väder på VHF, Kystradio, Sör eller Nord beroende på var man är, sänder väderprognos var tredje timma.

Titta även på internet.

<http://www.yr.no/>

<http://met.no/>

Navigation

Givetvis har man även i Norge båtsportkort vilka rekommenderas. I förstone kan de se lite röriga ut och farlederna är inte markerade, men man vänjer sig snart. Vanligt är att de fasta sjömärkena med en pil visar på vilken sida man skall gå. Den mest uppskattade boken för båtfolk är "Kysten Vår" men även "Norsk Los" (2A, 2B) kan rekommenderas. Havneguiden.no, har bra hamnbeskrivningar, på både naturhamnar och gästhamnar.

Tidvatten blir man berörd av norr om Lindesnäs och det blir kraftigare ju längre norr ut man kommer.

Regler för gränspassage

Varor

Man får vid inresa bara medföra begränsade mängder tullpliktiga varor: Se t.ex. <https://www.toll.no/no/turist/> för aktuella regler.

Personer

Det finns ett nordiskt passfrihetsavtal som gör att det är lätt att röra sig i Norden för svenska medborgare.

Formella krav

I Norge är det obligatoriskt att bära flytväst på alla båtar som är mindre än åtta meter, med några få undantag. Du måste inte ha flytväst om du ska tävla i någon vattensport eller hyra båt på en liten sjö, men det rekommenderas att du har det.

Alla som är födda 1 januari 1980 eller senare måste ha "båtførerprøven" (förarintyg) för att köra en båt över åtta meter lång, eller med mer än 25 hästkrafter, i norska vatten. Det är inte obligatoriskt för de som är födda tidigare, men av säkerhetsskäl rekommenderas det ändå starkt.

Du behöver dock inte ta förarintyget i Norge, eftersom liknande eller högre intyg från ett EES/EU-land också accepteras.

Se [här](#) mer information om säkerhet till sjöss i Norge.

Sjöräddning

Liksom i Sverige finns det en frivilligorganisation liknande SSRS, som hjälper till vid problem. Där kan norska båtägare teckna medlemskap och få hjälp. Denna organisation heter Redningsselskapet (www.redningsselskapet.no).

SSRS har avtal med Redningsselskapet, så har du medlemskap i SSRS, kan du få likande hjälp av dem.

Husdjur

Man måste ha ett avmaskningsintyg, se på Jordbruksverkets hemsida:

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/resorochtransporter/hundarkatterochillrar/hundarkatterochillrarinforsel.4.58f2066813fc03d6a206f56.html>